

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen



MEDITATIE

DE BELIIDENIS VAN ANNA

En deze, te dierzelfer ure daarbij komende, heeft insgelijks den Heere beleiden, en sprak van Hem tot allen, die de verlossing in Jeruzalem verwachtten.

Lukas 2 : 38

We worden hier bepaald bij de oude Anna, die niet week uit de tempel. Ondanks haar hoge leeftijd was zij voortdurend in de tempel te vinden.

Is het wellicht voor u beschamend? Er is soms zo weinig nodig om uit de kerk te blijven! Het was Anna een behoefte in de tempel te zijn en God te dienen. Zij verwachtte de verlossing in Jeruzalem. Hoe zal ze daar naar uitgezien hebben. Deze oude Anna zal de lofzang van Simeon gehoord hebben. Zij zal gehoord hebben wat Simeon van dit Kindeke mocht zeggen. Zij zal gezien hebben hoe het Kindeke door Simeon in de armen werd genomen. Zij werd immers geleid naar de plaats waar het Kindeke was.

"En deze, te dierzelfer ure daarbij komende, heeft insgelijks den Heere beleiden" Met vele woorden mocht zij dit Kindeke als de van God beloofde Messias erkennen. Zij mocht in Hem zien de vervulling van de beloften en profetieën van het Oude Testament aangaande de Zaligmaker. Zij mocht de Allerhoogste groot maken om wat Hij had gedaan. Zij mocht Hem prijzen vanwege het vervullen der beloften. Zij mocht Hem erkennen voor het zenden van de beloofde Messias.

"En sprak van Hem tot allen, die de verlossing in Jeruzalem verwachtten."

Waar haar hart vol van is, vloeit haar mond van over.

Telkens voelde zij zich gedrongen te spreken. Zij mocht spreken van de Christus, van de Zaligmaker. Zij mocht spreken van de weg der verlossing.

Tot wie sprak zij? Zij sprak "tot allen, die de verlossing in Jeruzalem verwachtten." Zij sprak tot hen die werkelijk uitzagen naar de geboorte van de Verlosser.

Zij waren er zeker van dat het zou gebeuren. Zij hadden verlangend uitgezien naar de geboorte van de Zaligmaker. Zij wachtten, vertrouwend op die belofte.

Zij verwachtten de verlossing niet van de mens uit, maar van God uit.

Hebt u ook zo de verlossing leren verwachten, niet van de mens uit daar alle wegen van de mens uit werden afgesneden, maar van God uit?

Verlossing is noodzakelijk. Verlossing dient verwacht te worden en wordt – door de bearbeiding der ziel door God – begeerd. Daar waar overtuiging mag komen van zonde en schuld, wordt dit werkelijkheid. Daar waar de zonde wordt ingeleefd wordt uitgezien naar verlossing. Het is zo nodig verlost te worden van de vloek, het oordeel en de satan.

Nu mag Anna het hier zeggen, dat de Verlosser is gekomen, dat de Zaligmaker is geboren op aarde, om te lijden en te sterven, dat Hij gekomen is om met de prijs van Zijn Bloed volkomen te betalen.

Wat krijgt die betaling waarde voor hen die niets meer hebben om te betalen.

Bent u zo iemand die geen penning meer heeft om te voldoen?

Anna sprak tot allen die de verlossing in Jeruzalem verwachtten. Het was een klein kuddeke, een klein getal. Maar Anna kende ze en mocht tot hen spreken van de vervulling van de beloften Gods aangaande de geboorte van de Zaligmaker. Zij mocht ervan spreken dat de gebeden, die waren opgezonden, verhoord waren.

Mogen wij iets van die blijdschap van Anna kennen?

Dat is de vraag die na het herdenken van de geboorte van de Zaligmaker wel gesteld moet worden. Is er in ons leven een erkennen van de Christus gekomen? In de belijdenis van Anna lag ook opgesloten dat zij de Zaligmaker wilde gehoorzamen.

Leeft het in ons hart: "Wat wilt Gij dat ik doen zal?"

Is daar de begeerte te strijden tegen de zonde? Weten wij ook iets van dat grootmaken van God om wat Hij heeft gedaan? Is er een spreken over de Christus tot anderen?

Wat erg als in uw spreken blijkt dat u alleen maar vervuld bent van de dingen

van beneden. Als u met andere mensen alleen dáárover spreekt, smeeft dat het anders mag worden. Vraag of u die belijdenis en het spreken van Anna mag leren kennen. Het is bij God vandaan nog te verkrijgen, uit genade, om niet.

De belijdenis van Anna was maar niet iets van de buitenkant. Het was niet alleen maar een uitwendig kennen van de Zaligmaker. Het was door genade een van harte belijden. Zij mocht tot anderen spreken met haar mond en vanuit haar hart.

Welgelukzalig het volk dat daar door genade iets van mag kennen of meer van mag kennen. Welk een weldaad in de weg van ontdekkende genade geleerd te hebben dat verlossing noodzakelijk is. Welk een weldaad gezien te hebben dat de verlossing door de Verlosser verworven is. Maar welk een weldaad ook de zielsbevindelijke toepassing van de verlossing door de verhoogde Verlosser te mogen kennen.

Wie dat mag kennen zal eenmaal volkomen verlost zijn. Dan wordt in hun leven gevonden een erkennen van de Christus, dan ligt daar de bede in het hart: "Wat wilt Gij dat ik doen zal?"

Dan wordt men gedwongen te spreken. Dan is het de begeerte van het hart de Allerhoogste te loven vanwege datgene wat Hij gedaan heeft in de zending van de Verlosser, maar ook te loven vanwege dat, wat Hij heeft gedaan in het hart van iemand die eigener beweging niet de minste begeerte getoond heeft tot die belijdenis van een Anna en tot het spreken van een Anna.

Dan krijgt God alleen de eer. Dan is er volstrekt niets van de mens bij. Die mens was immers een en al vijandigheid. Maar God heeft naar zo een omgezien naar Zijn eeuwig vrijmachtig welbehagen. Dan mag verstaan worden: "Ere zij God".

A. van Heteren

Inhoud

In dit nummer van ons blad is van de hand van ondergetekende een kerstmeditatie geplaatst over Lukas 2:38. Van de hand van ds. P. den Butter treft u een vervolgartikel aan over de woorden van Agur en een column "verzilveren". Ds. M.C. Tanis schrijft over 2 Tim. 2:11-13 onder het opschrift "Welk een onderwijs uit de cel." en een stukje over het opheffen van het "Geref. Weekblad". Ds. K. Hoefnagel schrijft in zijn vragenrubriek over "de vluchtende profeet." Ds. P. Roos levert onder de titel "Vastheid" zijn bijdrage. Er is een stukje overgenomen van wijlen prof. G. Wisse getiteld: "Leven op de belofte." Van ondertekende een bijdrage onder de titel "Sprekend verleden" en een bespreking van het jubileumboek van de Gereformeerde Gemeenten.

Kerstdagen en jaarwisseling

Als u dit leest liggen deze dagen weer achter ons. Vele malen mochten we weer opgaan onder de prediking van het Woord Gods. Heeft het Woord van God gesproken in uw hart en leven? Dat is een onbegrijpelijk wonder. Niemand heeft dit immers verdiend. Het is een

wonder van Hem Die de Naam Wonderlijk draagt. Christus is wonderlijk in Zijn komen op deze aarde, maar ook wonderlijk in Zijn komen in het hart en leven van verloren zondaren en nog wonderlijker in Zijn blijvende zorg, liefde en bescherming van Zijn onderdanen. Dat geeft al meer verwondering in het leven van Gods kinderen. Het jaaroverzicht

Van de administratie

Bij het verschijnen van het eerste nummer in het jaar 2008, willen wij allereerst al onze lezers, Gods onmisbare zegen voor het nieuwe jaar toewensen.

Wij hopen, dat u Bewaar het Pand weer met genoegen zult lezen en dat het gezegd mag worden in uw persoonlijke leven.

Gezien de stijging van ondermeer de porto kosten en om een te snelle intoring van het eigen vermogen tegen te gaan, heeft het bestuur in de laatste bestuursvergadering besloten om het abonnementsgeld voor het jaar 2008 vast te stellen op 10,00 euro per jaar.

Zoals bekend liggen de werkelijke kosten vele malen hoger en wij zijn dan ook erg blij, met de vele abonnees, die naast het abonnementsgeld ook nog een gift overmaken. Wij willen op deze plaats al die abonnees, stichtingen en bedrijven hartelijk dank zeggen, die dat in het afgelopen jaar gedaan hebben.

Wij hopen, dat u ons in dit jaar wederom zult willen helpen.

In D.V. februari zal de acceptgiro voor

2007 zal D.V. in het volgende nummer van ons blad verschijnen.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. donderdag 17 januari verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 10 januari. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

AvH

het abonnementsgeld van het jaar 2008 weer aan u worden gestuurd.

Abonnees die op elektronische wijze betalen, kunnen dit uiteraard op deze manier doen.

Een vriendelijk verzoek voor onze abonnees in Canada en Noord-Amerika. Wilt u ons liever geen cheques of contant geld sturen. De kosten voor het omwisselen hiervan zijn dermate hoog, dat er van de abonnementsprijs niets overblijft. Voor deze abonnees is het contactadres nog steeds: de heer M. Sommer, 980 Sawmill Road, RR2 Ancaster L9G 3L1, Ontario Canada tel no. 9057654195. Aan hem kan het abonnementsgeld worden overgemaakt en kunnen adreswijzigingen worden doorgegeven.

Degenen die verleden jaar een geschenk- of proefabonnement hebben gekregen voor een jaar en waarvan deze periode nog niet is verstreken, zijn uiteraard niet verplicht om nu al het abonnement te betalen. Uiteraard mag dit wel.

Met hartelijke groet, P.J. Boers

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 8,50 per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 8 dollar per jaar.

Advertenties € 0,38 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Bijbelstudie

Woorden van Agur - 12

Spr. 30:17: Vijfde gebod

In vs. 17 van Spr. 30 herinnert Agur ons aan het vijfde gebod van Gods wet, dat ons onder de verplichting plaatst om onze ouders te eren. Mogelijk dat dit gebod in de dagen van Agur veelvuldig overtreden werd en dat hij daarin aanleiding heeft gevonden om deze woorden van waarschuwing te schrijven. Net zoals wat hij in vs. 10 deed ten aanzien van het negende gebod.

Het lijkt een wat losse opmerking te zijn temidden van allerlei andere spreken, maar toch komt dit woord niet helemaal onverwachts. In vs. 11 heeft Agur het al gehad over een geslacht, dat zijn vader vervloekt en zijn moeder niet zegent. De generatie die rein is in eigen ogen en die zich wreed gedraagt tegenover ellendigen kent ook geen respect tegenover

vader en moeder. In vs. 17 gaat Agur daar dan nog even op door opdat goed begrepen zal worden waar de zonde tegen het vijfde gebod op uit zal lopen. Op iets dat waarlijk ontstellend is!

Aard van de zonde

Ik blijf nog even bij vs. 11. Daar gaat het over vader vervloeken. Is dat niet het top punt van verdorvenheid? Toont dat niet een volkomen afwezigheid van enig respect en enige liefde voor vader? Hij wordt niet alleen miskend en bespot, maar zelfs vervloekt. Er wordt helemaal met hem afgerekend. Zelfs de natuurlijke liefde van een kind tegenover zijn vader is weg.

Wat met moeder gebeurt lijkt misschien iets minder ernstig, maar in feite is hetzelfde bedoeld. Er zijn weinig verschillen tussen niet-zegenen en vervloeken. Ook moeder telt niet meer mee. Ook tegenover haar staat men onverschillig.

Hoe het haar gaan zal laat ons volkomen koud. Wat kan het ons schelen wat haar lot zal zijn?

In vs. 17 voegt Agur er nog een paar werkwoorden aan toe. Ook die werkwoorden geven aan, dat vader en moeder ons volkomen koud laten. Vader wordt bespot en de gehoorzaamheid aan moeder wordt veracht. Als vader een advies geeft of een gebod of een aansporing is de reactie een koude, onverschillige, laatlunkende blik, die gepaard gaat met een minachtend schouderophalen. En wat vader gezegd heeft wordt genegeerd. Heel de houding tegenover hem laat zien dat elk respect ontbreekt.

Tegenover moeder is het al niet anders. Geeft ook zij een advies of stelt ze alleen maar een vraag, dan wordt zij op dezelfde manier bejegend. Ook zij kan een minachtende, stekende blik krijgen; een blik waarin misschien ook wel een verwensing meesprekt. Het doet er ook helemaal niets toe, dat zij moeder is.

Al wat vader en moeder voor hun kinderen gedaan hebben wordt niet geteld. Al de liefde die zij aan hun kinderen bewezen hebben; al de zorg die zij voor hen gehad hebben; de slapeloze nachten die er waren toen het leven van hun kinderen bedreigd werd en de moeite die ze zich ten koste gelegd hebben om ervoor te zorgen dat die kinderen toch fatsoenlijk in de kleren zaten in de tijd van gebrek en het brood dat ze soms uit hun eigen mond gespaard hebben om toch vooral hun kinderen geen honger te laten lijden - het is allemaal vergeten.

Agur heeft ze gezien, de ouders die bitter teleurgesteld waren in hun kinderen. Hij heeft gezien hoe zij alle verwachting kwijt raakten. En toen ze oud werden en gebrekkig keken de kinderen niet meer naar hen om, zodat ze in eenzaamheid en teleurstelling wegwijnden. Wat een verdriet!

In Agurs tijd kwamen deze dingen voor. We lezen in de Bijbel voorbeelden van dit soort gedrag van kinderen tegenover hun ouders. Denk aan Absalom, die zijn vader zelfs naar het leven stond. Of aan Hofni en Pinehas, die de vermaningen van hun vader Eli minachtten. Daar was de spottende blik en het minachtend schouderophalen. Denk ook aan Cham, een van Noachs zonen, die de zonde van zijn vader openbaar maakte en daar nog plezier in had ook...

En niet alleen in vroeger tijden kwam dit voor. Wat zien we in onze eigen tijd? Ik heb in deze serie artikelen al vaker herinnerd aan wat Paulus aan Timotheüs

geschreven heeft over de laatste dagen. Dan zullen de mensen ook zijn 'zonder natuurlijke liefde' (2 Tim. 3:3). Heel concreet heeft de apostel het zelfs over 'ongehoorzaamheid aan de ouderen' (vs. 2). En in 1 Tim. 1:9 vallen de woorden 'vadermoorders' en 'moedermoeders'. Zien we niet hoe dit kwaad allerwege om zich heengrijpt?

Niet alleen in de wereld trouwens. Het gaat ook christelijke gezinnen niet voorbij. Vele ouders lijden eronder. Er zijn er die soms wakker liggen uit bezorgdheid over een zoon of dochter. Vermaningen lijken niets meer te helpen. Liefdevolle waarschuwingen hebben geen enkel effect. Probeer je het nog eens dan kun je er bijna op wachten dat straks de deur met een smak wordt dichtgetrokken en dat zoon of dochter met die 'houten vloek' het huis uitgaat.

Kwaad in Gods ogen

Maar het kan allemaal niet straffeloos gebeuren. Het blijft wel zonde. Zonde tegen een van de door de Heere Zelf geformuleerde geboden. Hij heeft ons onder de verplichting gesteld om onze ouders te eren. Paulus herinnert er bovendien aan dat dit gebod zelfs het eerste gebod is waaraan de Heere een speciale belofte verbonden heeft (Ef. 6:2). God heeft deze relatie tussen ouders en kinderen met nadruk zo gewild. Terecht zegt onze Catechismus ervan, dat het God immers behaagt ons door de hand van die ouders te regeren (Zondag 39). Via die ouders oefent God Zijn gezag over ons uit. Daarom is het zonde tegen God als ouders geminacht en bespot worden. God wordt dan geminacht en God wordt dan bespot.

Dat heeft Agur gezien en daarom laat hij dit woord van ernstige waarschuwing horen.

Maar is er niet meer te zeggen? Ja, er is inderdaad meer te zeggen. Zoëven verwees ik naar Paulus' woord in Ef. 6. In dat verband schrijft hij ook een vermaning aan het adres van ouders, met name vaders. Zij moeten hun kinderen niet tot toorn verwekken.

Ouders kunnen hun kinderen immers ook prikkelen tot verzet en weerspanning en ongehoorzaamheid. Hoe kan een kind zijn ouders liefhebben als het van die ouders nooit geleerd heeft hoe hij dat moet doen? Moet de liefde voor de ouders dan niet vrucht zijn van de liefde van de ouders tot hun kinderen? Is het zo ook niet in de relatie tussen de Heere en Zijn volk? 'Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad', lezen we daarover (1 Joh. 4:19). En zo is het respecteren van en gehoorzamen aan de ouders voor kinderen ook alleen maar mogelijk als zij in

hun ouders iets zien van het respecteren van en gehoorzamen aan de Heere.

Omdat er op dit punt vaak ook veel ontbreekt moeten we ons niet verwonderen als het in het leven van kinderen ook meermalen misgaat. Kort door de bocht gezegd: Er zijn inderdaad vaders en moeders, waar kinderen absoluut geen respect voor kunnen hebben en die ze absoluut niet kunnen liefhebben. Als je bijvoorbeeld door je vader misbruikt bent.... Dan ligt wellicht niet de vader, maar wel het kind 's nachts te woelen in bed, omdat het niet slapen kan. En als zulke kinderen dan het vijfde gebod horen weten ze nog niet bij benadering hoe ze dat gebod ooit zullen kunnen gehoorzamen....

Het lijkt me echter, dat Agur niet aan zulke voorbeelden denkt bij het schrijven van vs. 17. Hem staan situaties voor ogen waar de blaam inderdaad geheel bij de kinderen gelegd moet worden. En zij moeten weten hoe God dat kwaad bezoekt. Hij ziet het namelijk niet door de vingers. Het vijfde gebod is weliswaar een gebod met een belofte, maar het is tevens een gebod waar een zware bedreiging mee gepaard gaat.

Straf

Wat gebeurt er met het oog dat de vader bespot en de gehoorzaamheid aan de moeder veracht? Agur zegt dat het wordt uitgekapt. Roofvogels maken zich er meester van. Hoe moeten we ons dat indenken? Bijvoorbeeld zo, dat zij die dit kwaad bedrijven aan de galg sterven en dan een prooi voor de raaf en de gier zijn (Met 'arend' zal de gier bedoeld zijn). Het is bekend dat raven en gieren graag eerst de ogen uitpikken voordat ze aan de rest beginnen. Mogelijk kunnen we ook denken aan het feit dat de lijken van deze zondaars onbegraven op het veld blijven liggen en dat de roofdieren hen dan wel weten te vinden.

Moeten we het trouwens letterlijk opvatten? Soms wel. Denk aan wat er gebeurd is met Absalom. Hij bleef hangen in het midden van een eik. Maar al moeten we het mogelijk in vele gevallen niet letterlijk opvatten, het is ernstig genoeg. Absalom bleef in ieder geval niet ongestraft. Hofni en Pinehas evenmin. En Cham ook al niet. Gods toorn wordt door dit kwaad opgewekt. We kunnen op een weg waarin het vijfde gebod genegeerd wordt geen zegen verwachten. Ook de generatie van vandaag kan op haar houding tegenover ouders en allen die over ons gesteld zijn geen zegen verwachten.

Wat beoogt Agur met deze waarschuwing? Ons aan te sporen om toch bang

te zijn van de zonde. Van elke zonde. Ook van de gesignaleerde zonde. En vervolgens is het zijn intentie om ons te doen vluchten tot de troon van Gods genade om barmhartigheid te verkrijgen. Verder lezend in Gods Woord komen we na de woorden van Agur trouwens ook bij het Nieuwe Testament. En daar ontmoeten we Hem van Wie we lezen dat Hij als jongen Zijn ouders onderdanig was (Lk. 2:51). Hij gehoorzaamde hen. Bij Hem nooit die spottende blik en dat minachtend schouderophalen. Hij eerde Zijn ouders. Hij had hen lief. In Jeruzalem in de tempel was Hij bezig in de dingen van Zijn hemelse Vader. Maar ook in Nazareth in Zijn omgang met zijn aardse ouders was Hij in de dingen van Zijn hemelse Vader. Hij leefde immers met Diens heilige wet. Altijd door.

Bij deze Zaligmaker moeten we terecht komen ook met de zonden van onze jeugd. Deze Zaligmaker heeft Zijn bloed gegeven en onder dat bloed moeten ook onze zonden tegen het vijfde gebod ko-

men te liggen. Bovendien heeft Hij de levendmakende Geest verworven en aan die Geest zullen we deel moeten krijgen. Enerzijds opdat die Geest ons tot ware bekering en boetvaardigheid en schulbelijdenis zal brengen. Anderzijds opdat Hij ons zal vernieuwen en herscheppen opdat ook in ons leven het heilig gebod van God met liefde en toewijding zal worden betracht.

Die Geest is het die ook aan de jonge mensen is toegezegd. Petrus sprak ter gelegenheid van de uitstorting van die Geest ook over zonen en dochters. En denk ook eens aan de rijke belofte die we lezen in Jes. 59:21: 'Mij aangaande, dit is Mijn Verbond met hen, zegt de Heere: Mijn Geest, Die op u is en Mijn woorden die Ik in uw mond gelegd heb, die zullen van uw mond niet wijken, noch van de mond van uw zaad, noch van de mond van het zaad van uw zaad, zegt de Heere, van nu aan tot in eeuwigheid toe'.

P. den Butter

in het levensproces. Het leven van een christen is niet uitzichtloos. Paulus gaat nog verder want hij weet meer. Het onderwijs wat hij ontvangen heeft van de hoogste Profeet en Leraar blijft voor hem leven, het is vruchtbaar voor hem. Wat werkt het Schriftonderzoek, de prediking, bij ons uit? Wanneer we het kennen ook als ambtsdrager dan kunnen we anderen in het strijdperk van het leven steunen. Bemoedigen. Wetend waar we over spreken, waar we op wijzen. Want het is zeker. Zo moeten we ook lezen wat Paulus zegt: indien wij verdragen wij zullen ook met Hem heersen (vs. 12). Wat Paulus bedoelt met verdragen moeten we in het oog houden. Het wijst op uithouden. Volharden. Volhouden. Getrouw blijven als een militair op zijn post. De woorden van Christus zijn waar en worden waar: wie volharden zal tot het einde die zal zalig worden en zijn getrouw tot de dood en Ik zal u geven de kroon des levens. Men zal als koning heersen met Christus op de aarde. Maar er is meer zegt Paulus.

De praktijk der godzaligheid

WELK EEN ONDERWIJS UIT DE CEL

2 Tim. 2:11-13

Zelfbezinning is noodzakelijk. Voor iedereen. Dus ook voor ambtsdragers. Het Woord van de Heere wijst daarop. Automatisme komt niet alleen in de gemeenten voor. Het kan ook zijn onder ambtsdragers. Bijzonder vandaag moet er zelfbezinning zijn in het licht van de Heilige Schrift.

Het leven beschreven voor en van ambtsdragers mag niet onbekend zijn. Daar predikanten een voorbeeldfunctie hebben behoort het leven naar de Schriften te zijn. Daar staat persoonlijke beleving niet buiten. Waar nu Paulus in zijn brief aan Timotheüs op wijst, behoort praktijk te zijn. Het is een getuigenis niet alleen voor zelfbezinning maar ook voor het onderlinge gesprek. Komt het nog voor dat ambtsdragers, bijzonder predikanten, met elkaar spreken over eigen persoonlijk leven? Het kan veel betekenen voor eigen leven. Tot opscherping, maar ook tot bemoediging. Het meeleven met en het denken aan elkaar wordt er door versterkt. Welk een zekerheid wordt door Paulus gesteld in het strijdperk van het leven. Een zekerheid waar hij zelf ook van overtuigd is. Vandaar zijn schrijven in de wij vorm.

Maar met nadruk begint hij te zeggen: dit is een getrouw woord (vs. 11). Het is betrouwbaar. Het is waarachtig. Indien wij met Hem gestorven zijn, zo zullen

wij ook met Hem leven (vs. 11a). Wat nu Paulus schrijft is onze overdenking waard

Zekerheid

Op welk een zekerheid wijst Paulus. Het gestorven zijn met Christus leidt tot een leven met Christus. Nu kan het gestorven zijn en het leven met Christus in tweeërlei zin opgevat worden. Althans zo wijst de verwoordingvorm daarop. Het proces wat iedere christen kent: sterven en leven. De afsterving van de oude mens en de opstanding van de nieuwe mens. In zondag 33 wordt dit zo duidelijk naar de Schriften beschreven. Het gaat daar over de waarachtige bekering. Wie door de genade van de Heere tot nieuw leven is gekomen kent dit proces. Het eerste neemt bij de dood een einde. Het tweede, namelijk het leven met de Heere, zet zich voort tot in eeuwigheid. Nu moet er om s Heeren wil ook geleden worden. De voetstappen van de Heere Jezus moeten gedrukt worden. Kruisdragen is niet vreemd. Smaad, hoon, verachting, loslating kan om Christus wil en zo om Zijn Woord plaatsvinden. Paulus was daar geen vreemdeling van. Ook Timotheüs bleef het niet onbekend. Is daarom het leven van een christen wel zo aantrekkelijk? Tot bemoediging schrijft Paulus: Timotheüs, indien wij met Christus gestorven zijn, zo zullen wij ook met Hem leven. Samen met. Welk een overtuiging. Welk een zekerheid. Jezus Christus is in het stervensproces aanwezig alsook

Een waarschuwing

Daar het Woord niet tijdgebonden is, komt het ook tot ons. Indien wij Hem verloochenen, Hij zal ons ook verloochenen. Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw. Hij kan Zichzelf niet verloochenen, vs. 12b en 13. Verloochenen is een ontzettende werkelijkheid. Verraden doe je een vijand. Verloochenen een bekende. Het kan zijn een persoon aan wie men zich verbonden weet. Verloochenen komt altijd voor in bepaalde situaties. Wie ertoe komt wil zichzelf redden of handhaven. Men wil geen kleur bekennen. In Paulus' tijd was voor de waarheid uitkomen zeer gevaarlijk. Werd men gegrepen, dan stond er wat te wachten. Het was overbekend. Nu moeten wij niet menen, dat wij kunnen doen en laten wat we zelf willen. Zo is het beslist niet. Het oog van de Heere is op ons gericht. Hij gaat na of leer en leven niet met elkaar in strijd zijn. Of we geen zondagschristen zijn. 's Zondags zo en door de week anders. Of bij bepaalde gelegenheden van aanpassen weten. Mee willen tellen. Nu moet er niet alleen naar jongeren gekeken worden. Onder ouderen, onder ouders kan veel voorkomen. Met vakantie in het buitenland kan de zondag een vakantie-dag zijn. Een levenshouding die overheelt naar de wereld of gelijk is aan de wereld laat verloochenen zien of horen. Laten we eraan denken. Onze tijd is gevaarlijk. Onze naaste kan ook zo vriendelijk zijn. Maar met een doel. Afleiden van, maar het kan komen tot loslaten van. Nu is het verloochenen zegt Calvijn, niet alleen een teken van zwakte, maar ook van ontrouw. Aangezien men

door de verlokkingen van de wereld verblind, geen leven ziet in het Koninkrijk Gods. Met nadruk zegt Christus: zo wie Mij verloochend zal hebben voor de mensen, dien zal Ik ook verloochenen voor Mijn Vader Die in de hemelen is, Matth. 10:33. Christus zal eenmaal belijden: de verloochenaars van Mij behoren niet tot de Mijnen en delen daarom niet in de eeuwige zaligheid. De vraag kan gesteld worden: maar Petrus dan? We weten waartoe hij gekomen is. Petrus volhardde niet in zijn verloochening. Hij kwam tot berouw. Een berouwhebbend zondaar deelt in de vergevende liefde van Christus. Wie zich voorgoed van Christus afkeert, zal ondergaan. Vervloekt worden. In onze tijd mag daar wel aan gedacht worden. Want Christus heeft het laatste woord en komt tot de laatste daad.

Bemoediging

Naast een waarschuwing geeft Paulus ook een bemoediging. Ook daarvoor heeft Paulus grond. Die grond ligt in de Persoon en het werk van Christus. Indien we ontrouw zijn, Hij blijft getrouw, vs. 13. Maar wordt nu door dit belijden enige ruimte gegeven? Hoe het ook gaat. Waar men ook toe komt. Het komt wel in orde. Zo denkt en spreekt de antinomiaan. Het bloed van Jezus Christus neemt alle zonden weg. Christus vergeeft alles! Er mag geen enkele conclusie getrokken worden uit het Paulinische woord. Paulus weet dat de Heere niets door vingers ziet. Maar de Heere is getrouw aan Zijn

woord: bij afval, bij afscheid nemen, gaat Hij niet heen. Hij blijft de Werker in en voor het Koninkrijk Gods. Wat lezen we niet wat er plaatsvindt na het ontzettend gebeuren getekend in Johannes 6. Jezus Christus zet Zijn arbeid voort al zijn duizenden heengegaan. Dit leidt tot verwondering en het sterkt dat de Heere getrouw blijft. Ondanks onze ontrouw. Hij blijft getrouw. Getrouw als Profeet, als Priester en als Koning. Jezus Christus handhaaft Zijn beloften, Zijn woord en Zijn verlossingswerk. Moedeloosheid kan Timotheüs bekruipen. Maar hij mag een rijke boodschap horen. Vanuit de gevangenis wordt hem gezegd dat de Heere doorgaat. Zijn plannen falen niet! Kan het vandaag landen? Hebben we het als ambtsdragers nodig? Worden we er door aangevuurd om verder te gaan in de dienst van het Koninkrijk? Voor Zijn Koninkrijk? Nu kan men bevreesd zijn. De verleidende kracht is sterk en groot. De vrees voor nalatigheid of het zich schamen voor kan er zijn. Zal ik Hem ontrouw zijn? Tot bemoediging schrijft Paulus: de Heere is getrouw, Die zal u versterken en bewaren van de boze, 1 Thess. 3:3. Daarom zegt Calvijn: ons geloof wordt gegrondvest op de eeuwige en onbuigzame waarheid van Christus opdat het niet wankelt door de onstandvastigheid of afval van mensen. Die genade, de genade des geloofs, geeft de Heere! Hij wil erom gebeden zijn.

M.C. Tanis

Kerkelijk actueel

Vastheid

Jozua richtte in de Jordaan een monument op ter gedachtenis aan de doortocht van Israel door de rivier. De rivier stroomde rusteloos voort, maar temidden van dat stromende water stond een vast en onwankelbaar getuigenis in de twaalf stenen die Jozua oprichtte. Zo bestaat er temidden van alles, dat stroomt, een vaste en onwankelbare zekerheid. Het vaste fundament Gods staat.

Wat staat

Jezus Christus is gisteren en heden De-zelfde en in der eeuwigheid. In Hem ligt de constante factor. De tekst vat heel de tijd samen in de driedeling: gisteren, heden, morgen. Maar juist dat laatste staat er niet. In plaats van "morgen" spreekt de tekst van de eeuwigheid. Dat is opmerkelijk en onderwijzend. De dimensie van de eeuwigheid wordt helder aangegeven. De natuurlijke mens spreekt graag over "morgen" (Jak.4:13), maar Gods Woord corrigeert ons en spreekt over de eeuwigheid. Gedenk te sterven. Wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus. Nu leven wij in deze moderne tijden. Het

is al het jaar 2008. Wij allen vragen naar de betekenis van het christelijk geloof voor het heden, voor 2008, voor de 21^e eeuw. Met oude antwoorden kunnen we niet meer toe, zo horen we vaak zeggen. Toch zegt de tekst: Wie Hij gisteren, dus in het verleden was, Diegene is Hij ook nu nog. Zijn geboorte is nog steeds een feit. Zijn woorden klinken nog door, het kruis verheft zich nog als een toevlucht in noden. Het heeft grote consequenties om te zeggen dat Christus Jezus de Onveranderlijke is. Hij is nog De-zelfde in Zijn liefde en trouw, Hij handhaaft al Zijn woorden en beloften. Dat evangelie verandert niet, ook al hebben velen het telkens weer anders ingevuld en ver-

klaard. De Heere Jezus zou ook nu nog weer de kruisweg opgaan. De noodzaak daarvan is niet verdwenen. Genade en recht zijn de vaste constanten.

Jezus Christus De-zelfde. Maar dan kan ik van Hem uit nog veel meer vastigheden noemen. Zijn Woord behoudt nog steeds haar kracht. De Bijbel moet ook blijven staan in de Jordaan, in de tijdstroom. Wie daaraan tornt, verandert het beeld van Christus. Hij predikt dan een andere Christus. Wie de wet aanpast aan de gewijzigde tijden, komt in strijd met het woord van Christus, dat geen tittel of iota der wet vallen kan. Vanuit de vastheid van Christus kunt u heel veel zaken noemen, die dus ook zichzelf gelijk blijven. Rondom Hem vindt u nog steeds dezelfde mensen, zoals tollenaars en zondaars, verlorenen en belasten. Zijn volgelingen moeten nog steeds het leven willen verliezen om het te behouden. Zij zullen nog steeds van allen gehaat worden en een sekse heten die overal tegengesproken wordt. Nog steeds maant ons Zijn Woord om de valse Christussen te onderscheiden. De weg der bekering ligt nog in dezelfde richting als gisteren, als ten tijde van de Heere Jezus. Deze lijnen zijn niet voor vroeger, maar ze zijn hoogst actueel.

Dus wat verandert er nu eigenlijk? Zeker, om ons heen verschieft alles voortdurend van kleur. De techniek transformeert alles. Uiterlijke vormen wijzigen zich voortdurend. De mensheid verandert. Maar is het een evolutie ten goede? Deze leer zegt dat de aap mens werd. Dat lijkt een enorme vooruitgang. Maar zien we deze vooruitgang ook nu nog? Of zien we integendeel meer dat de mens zich verlaagt tot een dierlijk niveau? Normen en waarden worden aangepast. Wat vandaag goed is, is morgen uit de gratie. Denk aan een woord als "liefde". Wat betekent het in onze moderne tijd voor de mens van nu? Het is vervallen en vermolmd voor velen. Liefde is gedegradeerd. Wat stelt het gezin voor in deze dagen? Mode en trends geven de wisselingen aan. In de kerk is ook steeds meer aan verval onderhevig. Acht u het niet een voorrecht, dat er vaste waarden en normen bestaan, dat de Heere De-zelfde is? Alleen daarom zijn wij nog niet verteerd. Het bloed van Christus glanst nog, de vrede met God bestaat, de reinheid van de vreze des Heeren houdt haar kracht.

Hoe kan het dan zijn dat kerkmensen zo veranderen? Waar komt de mens uit? Kuitert begon met het geloof dat God alles geschapen heeft. Nu gelooft hij dat de mens zijn god geschapen heeft. Bavinck zegt ergens: een deïst is iemand die in zijn korte leven niet de tijd gehad heeft om atheïst te worden. Kuitert en velen met hem hebben die tijd wel ge-

had en ze hebben die tijd negatief benut. Waar zouden wij, u en ik, terecht komen, als de onveranderlijke God ons niet vast hield? We zouden alles verliezen, we zouden niets overhouden, we zouden de ellendigste van alle mensen worden. Waar komt de stroom van ons leven uit? Bij de Heere is liefde nog steeds van een hoogwaardige kwaliteit, Zijn mond spreekt nog steeds: Komt herwaarts tot Mij. Jezus Christus Dezelfde....

Wat vergaat

Hert woord uit Hebreë 13 staat inderdaad als een monument in de stroom van de tijd. Er lopen vier lijnen door dit gedeelte, waarin al die wisselingen verwoord worden. Ik wil ze met u nader bezien. De meest ingrijpende verandering ligt in vers 14: "Want wij hebben hier geen blijvende stad...." De toekomstige wenkt en wordt gezocht. Deze noodwendige verandering grijpt ons allen aan. Geen blijvende stad. We reizen naar de eeuwigheid. De jaarwisseling heeft het ons weer voorgehouden. De stad van Kaïn is verdwenen. Onze stad wordt een puinhoop. Maar daar is een stad die fundamenten heeft. Verstaan wij die boodschap, lezer? Is de huur hier beneden u al opgezegd? De stad van beneden, met zijn vermaak en cultuur, met de kerk en de disco. Eenmaal vergaat ons Sodom. Maar evenzeer ons Jeruzalem. Hoe zal die uittocht, die verhuizing plaatsvinden? Wacht u de toekomstige stad, of rest u slechts de vlakke des velds, buitengeworpen uit de feestzaal? De ernst doet zeggen: wij zoeken de toekomstige. Gelukkig de mens, die zo met christen (Bunyan) de poort is gewezen en die het kruis mocht aanschouwen. Dat wil de Heere ons heden nog voorhouden en de poorten van die stad staan nog open. Zoek daardoor in te gaan.

Maar er loopt een tweede lijn, die spreekt van wisselende tonelen. "Gedenkt uw voorgangers, die u het Woord Gods gesproken hebben en volgt hun geloof na...." (vers 7). De geestelijke leidslieden vielen onder vervolging en verdrukking. De gemeente moet in die lijn blijven, zoals deze leiders het hen voorgehouden hebben. Voor de gemeente was het uiterst moeilijk om aan deze veranderingen het hoofd te bieden. Er viel veel weg. Ons jongere geslacht kan het zo ook aanvoelen. Ouders en opvoeders, voorgangers en ambtsdragers blijven niet altijd. De jeugd moet haar weg tastend vinden in de maalstroom van de tijd. We behoeven niet te pleiten voor ouderverering, maar de lijn moet wel voortgezet worden, de fakkel moet wel blijven branden. Zouden de voorgangers van lang geleden vandaag nog in uw gemeente kunnen preken? Is er aansluiting

en continuïteit? Is de Cock nog actueel en is 1892 nog verstaanbaar?

Een derde lijn: "Wordt niet omgevoerd met verscheidene en vreemde leringen; want het is goed dat het hart gesterkt worde door genade, niet door spijzen" (vers 9).

Op dit terrein manifesteren zich de aanpassingen heel duidelijk. De leer wijzigt zich en ondergaat aanpassingen. De leer stroomt en is in beweging. De daaruit voortvloeiende prediking verkleurt en vermagert. Het Godsbeeld en het Jezusbeeld is verminkt en deels geamputeerd. Het is heel gewoon dat gereedeneerd wordt vanuit de eigen menselijke behoeften. We kijken er bijna niet meer van op, als gemeenten en leden hun tijd vullen met beuzelarijen. Het hart moet gesterkt worden door genade, zo staat hier. We kunnen van onze kerkelijke discussies niet leven. Maar helaas, ze hebben het bij menigeen gewonnen van de rechte blik op de geloofsleer. Kerkenraadtafels liggen bedolven onder stukken en nota's, die over alles gaan en die soms nergens meer over gaan. We worden weliswaar niet meer bezig gehouden met spijzen, zoals toen, maar zaken als zingen en bundels en vertalingen en formulieren zijn in de grond niet veel beter. Het leidt af van de genade, die u zo nodig hebt. In de meeste gemeenten wordt geklaagd over een gebrek aan geestelijke gesprekken op vergaderingen en tijdens bijeenkomsten. Maar de kerkelijke discussie zwelt aan en stuwt op tot ongekennde hoogten. Wordt niet omgevoerd, of: afgeleid, terzijde afgeleid door allerlei vreemde leringen. En daar moeten wij toch wel waakzaam in zijn. Wie zet zaken als samenwonen en homofilie op de agenda van de kerk? Zou de Heere dat doen? Wordt genade beleefd, dan zullen we ook met deze dingen anders omgaan dan thans. Dan zullen bestreden broeders of zusters daaronder ook niet te lijden hebben, ook niet als mensen zuchten onder hun schuld. Dan begrijpen we dat zelf ook wel en staan we naast ieder. Maar dan zal toch de leer zuiver blijven, dan zullen we toch de wil des Heeren beter verstaan. Hebben we het over die vijf minuten "te lang" als de kerk uitgaat, of gaf de Heere u leven aan uw ziel onder de prediking? In de gemeente waar ik gedoopt ben (Utrecht-C), stond na de dienst in die dagen de Wittevrouwsingel lang na de dienst nog zwart van de mensen, die behoefte gevoelden om na te spreken over de kern van de preek. Maar onze tijd stelt toch andere vragen? Zeker stelt onze tijd veel vragen en vaak weten we het niet precies. Maar heus, die vragen zouden beantwoord kunnen worden vanuit een nabij leven met de Heere. Genade! Daar liggen de oplossin-

gen, in Christus, Die Dezelfde is als toen en destijds. Maar zijn wij nog dezelfde, of zijn wij, u en ik, veranderd? Een onveranderde Christus en een veranderde kerk, dat kan niet samengaan. Daar is geen belofte voor ook. Er zijn gemeenten waar de preek op een goudschaaltje gewogen wordt, tot op de gram en de splinter nauwkeurig. En het ijkend gewicht is feitelijk en eigenlijk het moderne levensgevoel. Maar het kan ook anders. We kunnen ook kittelachtig zijn geworden, als we de dille en de komijn afpassen, als beleving zus en ervaring zo de maat en het gewicht gaan bepalen. De leringen zijn vreemd en verscheiden, ze zijn talrijk in aantal. Zoek de genade van Christus!

Een vierde lijn: "Dat de broederlijke liefde blijve" (vers 1). De apostel was er kennelijk bang voor dat die te lijden zou krijgen onder de vele wijzigingen. Deze liefde bloeit op in samenhang met de genade. Deze broederlijke liefde is een groot goed. Ze vloeit voort vanuit Christus. Als genade verdwijnt, verschaalt de gemeenschap der heiligen in de gemeente. Is er liefde onder de Avondmaalgangers? Hebben we de ander hoog? Gaan we in broederlijke liefde eerlijk met elkaar om, ook in het elkaar aanspreken op onjuistheden en zonden? Is er een broederband onder de dienaren des Woords of sluipt concurrentiezucht binnen? Het betreft echte liefde, de liefde van broeders! Maar als we geen broeders zijn, wordt de liefde gemist. Deze liefde moet voortkomen uit de liefde van God. Deze liefde was er geweest, maar de apostel vraagt dat ze zal blijven. Hij zag daarin een bepaald verval. In plaats van warmte kwam er verkillung. Deze liefde is iets anders dan een formele band tijdens een dagje classis; deze liefde is er ook niet omdat we allemaal dezelfde kerkelijke naam hebben. Broeders! Om Christus wil.

Deze vier vermaningen geven niet alleen aan dat er op die terreinen verval was. Ze willen ook opwekken dit alles vast te houden. Dan vervuilt de stroom onderweg niet, maar dan is het een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal. Moge ons gebed zich daarop richten. Wij hebben het niet. Wij staan in de tijd. De Heere heeft beloofd: de poorten der hel zullen Mijn gemeente niet overweldigen.

P. Roos

STOPPEN! DOORGAAN?

Aan het eind van de vorige maand is het 'Geref. Weekblad' voor het laatst verschenen. Verschillende factoren schijnen daarvan de oorzaak te zijn. Wanneer het gaat over het eerste nummer dan is dit verschenen in 1895. Een hele tijd geleden. Honderd en acht jaargangen zijn nu gepasseerd. Velen hebben door de jaren heen dit blad gelezen. Zelf ben ik vanaf 1947 abonnee. Voor wie het onbekend is geven we door dat het Geref. Weekblad een uitgave is van Ned. Herv. predikanten. Verschillenden van hen heb ik gekend en gehoord. De inhoud van het blad is sprekend. Waardevolle artikelen zijn verschenen. Naast een meditatie werden artikelen geplaatst over het geloofsleven in al zijn schakeringen. Er was een belichting van de belijdenisgeschriften. Van tijd tot tijd werden episodes uit de kerkgeschiedenis onder de aandacht gebracht en de betekenis voor het heden gegeven. Op vragen van exegetische, pastorale, dogmatische en ethische aard werd goed in gegaan. Duidelijke, leerzame artikelen kon men vinden in het blad. Zelf heb ik in het blad leerzame lessen gevonden. En dat is nu nog niet voorbij. Er wordt nog weleens naar gegrepen. Een dominee raakt niet uitgeleerd. Lessen voor hoofd en hart. Heilzaam voor zichzelf en de gemeente. Het is triest dat de verschijning van dit blad niet meer door kan gaan. Er zullen er zeker zijn die dit betreuren, want het blad had waarde.

Nu is er ook het 'Bewaar het Pand.' Moet er met dit blad ook gestopt worden? De noodzaak daarvoor blijkt niet aanwezig te zijn. Er mag een trouwe achterban zijn. Maar het zich daarbij neerleggen of de gedachte hebben dat het wel zo zal blijven, is gevaarlijk. Men moet attent zijn. Er is echter meer. Doorgaan met schrijven voor en verschijnen van een blad zijn geboden. Dat wil niet zeggen dat scribenten de wijsheid in pacht hebben. Beslist niet. Maar men is het verplicht tegenover het voorgeslacht. Niets mag vergeten worden of in een museumboek alleen geplaatst worden van hoe men voorheen dacht en leefde. De inhoud van de prediking, de vulling van de liturgie, de catechese, het pastoraat, de benadrukking van de vreze des Heeren zijn geen tijdgebonden zaken, voor een bepaalde tijd alleen. Zeker, nuancering wordt gezien. Maar dat wordt de eeuwen door gezien en dat is geoorloofd. Samenvattend kan gezegd worden dat er was een spreken naar de Schrift. Aan de confessie werd recht gedaan. Ethische zaken werden belicht naar de Schrift. De vreze des Heeren

werd getekend als een rijke schat. De zondag en de beide diensten als een rijke gave van de Heere. In preken werden of in artikelen werd het geestelijk leven in haar werking naar de Schrift getekend. De betrokken lijnen werden overwegend gehonoreerd. Een verslag daarvan is te vinden in de kanselboodschap door de synode van 1953 aan de kerken gegeven. Wanneer we denken aan de werking en de doorwerking van die zeer pastorale brief, dan roept dit veel op. Zorg, verontrusting en zelfs meer. In 1966 zag of hoorde men bepaalde symptomen die geleid hebben tot de uitgave van het blad 'Bewaar het Pand'. Was het doel groepsvorming? Beslist niet. Maar wel het bevorderen van de overtuiging waarom men Christelijk Gereformeerd wilde blijven en zijn. In gemeenten is er gekomen een afvloeiing van het verleden terwijl er continuering dient te zijn. Dat wil zeggen het in woord en daad vasthouden aan het belijden van de kerk, vastgelegd in de drie formulieren van de kerken. Wanneer gedacht wordt aan de N.G.B. en de Heid. Catechismus dan bemerken we dat de voorwerpelijke waarheid onderwerpeijk wordt uitgewerkt. Hoe treffend wordt in art. 5 van de N.G.B. gezegd dat de Heilige Geest in onze harten getuigt dat de Bijbelboeken van God zijn. Hoe spreekt in de artikelen het levend geloof. Het belijdt wat Gods Woord zegt. De Catechismus laat ons zien hoe Gods Woord in het hart werkt. Aan de gestelde vragen mogen we niet voorbijgaan. Ze zijn van betekenis voor het geestelijk leven. De Dordtse Leerregels vormen een pastoraal boek bij uitnemendheid. Het boek is een leidraad voor de onderwerpelijke prediking. Een predikant moet er biddend, overdenkend, doorheen kruipen. De werkingen van het genadeleven ontbreken niet. De kenmerken van het geestelijke leven worden aangegeven. Elk hoofdstuk heeft betekenis. Terecht is gezegd: de Dordtse Leerregels vormen het Credo van de Afscheiding. Dit is niet te sterk gezegd. De inzet nu van 'Bewaar het Pand' is om het verbleken of veranderen tegen te gaan, de rijkdom te belichten en dat het mag zijn tot zegen en aanbidding. Alles door het machtige werk van de Heilige Geest. Dan is er geen breuk met het verleden. Dan leeft het verleden in het heden en niet slechts nostalgisch. Maar recht theologisch. Waar op gewezen is, dient bijzonder te spreken voor een ambtsdrager en behoort besproken te worden in de consistorie.

M.C. Tanis

Verzilveren

In zijn toespraak bij de sluiting van de Generale Synode gebruikte de preses het woord 'verzilveren'. Sinds ik dat las krijg ik dat woord niet meer uit mijn gedachten. Hij bezigde het in verband met wat voor hem het hoogtepunt van alle vergaderingen van de synode was geweest: die bijzondere ervaring op een woensdagavond tijdens een debat over de Nieuwe Bijbel Vertaling. 'Toen woonden we echt samen', zei hij. Dat moment was volgens hem door de Heere gegeven. Hij was ook niet de enige die dat gebeuren zo had beleefd. Werd er niet tot in de pers toe gesproken van een 'wonder'? Dus wel iets heel bijzonders. Toch is dat bijzondere kennelijk ook weer snel weggeëbd. Volgens de preses ontglipte het de synode een paar dagen 'toen we het wilden verzilveren'. Daar hebt u het bewuste woord, waar mijn gedachten aan bleven vasthaken. Want wanneer spreek je van 'verzilveren'? Je hebt een cheque ontvangen. Die neem je mee naar de bank. Je wilt hem immers laten uitbetalen. Verzilveren, heet dat. Je krijgt echter te horen: Sorry, maar deze cheque verzilveren we niet. Waarom niet? Bij de bank heeft men ontdekt dat hij niet bonafide is. Hij is niet gedekt. En je gaat naar huis terug met je niet-verzilverde cheque. Je was er mogelijk blij mee toen je hem kreeg, maar nu heb je ontdekt, dat je er niets aan hebt. Wat was er de oorzaak van dat het moment van die bewuste woensdag niet verzilverd kon worden? Was het dus niet echt een cheque, afgegeven door de Heere? Was de synode die avond blij zonder reële grond? Was er al te snel van een wonder gesproken? Waren het grote woorden, maar niet gedekt door een wonderdoend God? Altijd heb ik gedacht dat een cheque (belofte) die de Heere heeft gegeven, verzilverd wordt als we ermee in oprechtheid naar de hemelse Bank gaan. Ik heb ook altijd gedacht dat dit accent in de prediking in de Christelijke Gereformeerde Kerken een bijbels-legitiem accent is geweest. Wat moet ik nu dan geloven? Mag je het wel op een preekstoel zeggen maar gaat het niet op in vergaderingen van een GS? Dat geeft me grote moeilijkheden en ik vraag me af hoe het zit met de geestelijke leiding die een Generale Synode wordt geacht te geven, zowel van links als van rechts. Dat is dan tevens de belangrijkste vraag waar ik mee blijf zitten na de synode. Eigenlijk een benauwende vraag. In ieder geval heb ik wel begrepen, dat we met het woord 'wonder' een beetje voorzigtiger moeten omgaan. Echte wonderen kunnen bekeken worden. Dat zou de priester kunnen vertellen bij wie de door Jezus genezen melaatsen zich hebben vervoegd. Dat wonder was echt!

P. den Butter

De vluchtende profeet.

Een jonge lezer van ons blad heeft enige vragen bij de zalving van Jehu. We kunnen deze geschiedenis vinden in 2 Koningen 9. Een vraag is waarom de jonge profeet meer tot Jehu zegt dan Elisa hem heeft opgedragen. Daarna wekt het verwondering dat de profeet na de zalving zo snel mogelijk vluchten moet. Is zijn gedrag er misschien de oorzaak van dat de profeet door de militairen een onzinnige wordt genoemd?

We gaan de geschiedenis na en proberen gelijk wat nader in te gaan op persoonlijke omstandigheden van de vraagsteller. De Heere heeft over het huis van Achab het oordeel uitgeroepen. En Hij vergeet Zijn woorden niet! Generaal Jehu wordt nu door de Heere aangewezen om dit oordeel uit te voeren en het huis van Achab uit te roeien. Hij mag dat doen, niet in zijn functie als generaal, maar als koning!

Daar zien we de jonge profeet gaan. Elisa heeft hem Gods woorden in de mond gelegd. Van die woorden noemt vers 3 slechts de belangrijkste: Ik heb u tot koning gezalfd over Israel. De woorden die de profeet later tot Jehu zegt, zijn geen toevoegingen van hemzelf. De vraagsteller heeft gelijk als hij zegt dat we aan Gods Woord niets mogen af- of toedoen! Maar dat is hier niet het geval. Dat alle gesproken woorden het Woord van God zijn geweest, laat het verdere verloop van de geschiedenis duidelijk zien. Elisa heeft alles voorgezegd.

De profeet die dit werk moet doen is nog jong; twee keer wordt gezegd dat hij nog een jongeling was. Dat hij na zijn werk maakte dat hij weg kwam, heeft echter niets met bangheid te maken vanwege zijn jeugd. Dat vluchten hoorde bij zijn opdracht. Hoor Elisa maar zeggen: doe daarna de deur open en vlied en vertoef niet!

We vragen ons af waarom Elisa hem dat opdroeg. Ik geloof dat dit nodig was vanwege het gevaar. De plotselinge zalving van een nieuwe koning, terwijl Achabs zoon nog op de troon zat, zou voor veel tumult zorgen. De profeet zou, zodra zou uitkomen wat hij had gezegd en gedaan, door de aanhangers van het huis van Achab als verrader worden beschouwd. In ieder geval zou er een tijd van strijd aanbreken. Het zou voor de jonge profeet veiliger zijn, weer terug te keren en de kazernestad te verlaten.

Het is een slimme opmerking van onze vraagsteller of de Heere de profeet, die toch immers Zijn knecht was, niet kon beschermen? Ja hoor, natuurlijk! Als de profeet daar had moeten blijven omdat hij daar woonde en zijn gezin had bij-

voorbeeld, of om ander werk voor de Heere te doen, dan had de Heere hem in die gevaarlijke tijd tegen allerlei gevaren kunnen beschermen! Maar nu lag zijn werk en roeping elders. En we mogen het gevaar niet opzoeken, ook Gods kinderen en knechten niet.

Als we gehoorzaam Gods wil doen, gebiedt de Heere er Zijn zegen over. Zie maar eens hoe goed het gaat, als de profeet in Ramoth is aangekomen. Spoedig is hij op het kazerneterrein, waar hij de legeraanvoerders aantreft, die blijkbaar buiten op een plein bij elkaar zitten. Als hij zegt dat hij een boodschap heeft voor de generaal, reageert Jehu. Die moet hij hebben. Samen met Jehu gaat hij de kazerne binnen en daar wordt Jehu tot koning gezalfd. Na zijn werk neemt de profeet de benen en wordt natuurlijk verwonderd nagekeken door de overige militairen. Wat doet die man vreemd? Misschien dat ze hem daarom wel een onzinnige noemen. Die ruwe kerels keken toch al een beetje spottend en meewarig naar die geestelijken. Maar ik ben het met de vraagsteller eens dat het geen pas geeft om zo over Gods knechten te spreken. Ruw taalgebruik past ons sowieso al niet. En zelfs uit zogenaamde goedmoedige spot met kerkmensen blijkt dat zij toch niet echt serieus worden genomen. Maar laat het je een eer zijn, als je hetzelfde ondervindt in je leven. Al valt tegenwerking en achterstelling niet mee, en ervaar je het als onrechtvaardig, je kunt toch beter door de wereld dan door God worden buitengesloten! Al ken ik je persoonlijke omstandigheden niet goed, toch hoop ik dat je ervaren mag dat de gunst van de Heere beter smaakt dan die van de wereld! Maar het gaat te ver om uit de vlucht van de profeet te besluiten dat ook jij je werkring moet verlaten en wel zo spoedig mogelijk. Dat mag alleen als de Heere daar toestemming voor geeft. Zo handelde onze profeet immers ook: hij deed wat God hem had opgedragen. Zo hoop ik enige duidelijkheid gegeven te hebben over deze geschiedenis en tegelijk voldoende op persoonlijke ervaringen te zijn ingegaan. Hartelijke groeten van

K. Hoefnagel

Leven op de belofte

Met belangstelling nam ik kennis van uw zielentoestand. Geloof mij, gij zijt lang niet de enige die zich in zodanige toestand bevindt. O, we kunnen het zo verstaan, dat ge menigmaal wordt bestreden over de vraag: zou het werk Gods wel in mij zijn? Want ik ontvang maar niet gemakkelijk wat ik begeer en nodig heb.

Natuurlijk zijn daar vele zaken bij te bespreken. Ge behoeft uw zielswerkzaamheden, uw bidden, mediteren, onderzoeken van het Woord, en vele andere dingen meer, nog niet als onecht te beschouwen, omdat ge nog maar niet zo dadelijk 'de volle zaak' schijnt te bezitten. Ik kan om te beginnen u niet genoeg waarschuwen tegen de fout, waarin zelfs een Elia eenmaal verviel. Hij meende dat het werk van God was mislukt, dat het althans niet ging zoals hij meende dat het had moeten gaan. Als het echt was. Hij meende zo *alleen* te zijn overgebleven. Hij riep zelfs uit: neem me maar weg. Het is toch alles niets gedaan; ik ben niet beter dan mijn vaderen. Hij gaf toe aan een zeker minderwaardigheidsgevoel, een bedekte beschuldiging aan God, dat Hij Zich in Elia vergist had, en feitelijk Elia bedrogen had. En hoe kwam dat alles? Eigenlijk omdat Elia niet kende, althans niet beoefende, het *geduld des geloofs*. Hij was om zo te zeggen een mens van in één-dag-af geloof. Dat wil zeggen: daar zijn lieden die menen, dat als de Heere, om zo te zeggen, 's morgens begint, dan het werk 's avonds kant en klaar af moet zijn. Is dat niet het geval, dan geven ze alles maar prijs, dan zal het wel niet van de Heere zijn geweest, dan is het eigenlijk niets waard. En zij verstaan (nog) niet, dat de Heere *Zijn* tijd kent, en Hij die Zelf bepaalt. We zijn dan nog niet genoeg georiënteerd, niet genoeg thuis nog, in de manieren en handelwijze van de Heere; namelijk dat Hij naar Zijn soeverein welbehagen dadelijk alles kan schenken, maar Hij ook menigmaal de 'zaken' uitwerkt in procesmatige vorm, en langs trappen en standen. Men denkt wel eens: waar geloof grijpt op éénmaal alles aan, en staat direct kant en klaar. En als dat dan niet zo gaat, dan believen sommigen dit niet-klaar-zijn ziekelijk of erger nog te noemen. Wees daar uitermate voorzichtig mee, vriend.

De Heere houdt Zich, hoe welgemeend en absoluut Zijn genade ook is, het recht voor van soevereine uitwerking, zoals Hij weet dat het de beste manier zal zijn. Zo kon het bijvoorbeeld wel eens zijn, dat de Heere ons voorshands nog de volle zekerheid onthoudt, omdat we

er anders te gemakkelijk de hoogte mee in zouden gaan. Het is maar een voorbeeld. We kunnen er waarlijk niet altijd tegen, dat de Heere ons maar dadelijk volle bekers zal toedienen.

Ook moeten we oefeningen leren maken. Alsook de zaken moeten bezinken en wortel schieten tot betere en meerdere vrucht. Vandaar dat Gods kinderen ook kennen een leven uit en op de *belofte*: de toezegging van een hun zeker toekomst, maar nog niet aanwezig goed. Hebt ge wel eens opgemerkt, beste vriend, dat het Woord vol is van grote en dierbare beloften, waarop en waaruit we hier veelal hebben te leven? Hebt ge wel opgemerkt, dat menigmaal tussen het onheil van het volk en zijn redding een *belofte* in staat? We onderscheiden dan eerst de jammer, het onheil, de elende waarin ze zich bevinden; 'dan (in rangorde) een belofte van hulp en redding, en eindelijk de in uitzicht gestelde zaak zelf. Zo bijvoorbeeld bediende de Heere toen Israël in ballingschap was gezeten, Zijn heil en hulp *belofte-gewijs*. Die belofte heeft een voorname plaats in de geopenbaarde religie (dienst van God). En waarom?

Verschillende godverheerlijkende redenen waren hiervoor op te sommen. We willen er enkele noemen. Vooreerst dan, opdat we de straks verkregen uitredding, enig heil of begeerd goed, zouden ontvangen als geheel en al een vrije gift van God. Als een *beloofd* goed is het dus aan te merken, als buiten en zonder onze verdienstelijkheid, opdat we in vrije genade alleen zouden roemen. Im-

mers als belofte sluit het in, dat de Heere zulke weldaden ook zou hebben kunnen nalaten te schenken. En waardoor we dan bij en na het ontvangen van die goederen in de Heere alleen zouden roemen en daardoor de weldaad nog groter zou blijken, ja pas op deze manier een weldaad kan heten, en als zodanig zou gewaardeerd worden.

De Heere krijgt dan in die weg de volle eer, en wij varen er ten volste wél bij. Het is daarin dan tevens een geschenk, waarin de barmhartigheid van Zijn genade uitstraalt en Zijn eeuwige liefde wordt gemaakt. Als ons een weldaad te beurt valt uit de belofte, nietwaar, hoe zoet is die weldaad ons dan. Dan hebben we er zo de verzekering in, dat ze ons in gunst, en uit de Vaderlijke toegenegenheid te beurt valt.

Zo behoren bij genade de beloften van God, en niet alsof de weldaden ons per rekening die wij aan God presenteren te beurt vielen. Wat wordt in dat opzicht leven op de belofte, en weldaden ontvangen uit de belofte, reeds een zalige bevinding, nietwaar? Ik wil u er nog wel een en ander meer over mededelen. Maar dan D.V. de volgende maal. Herlees deze brief nog maar eens nadrukkelijk, want het geldt hier allesbehalve oppervlakkige dingen. Inmiddels veel oefening toegebeden en hartelijk gegroet door uw toegenegen vriend en broeder.

Prof. Wisse

werd hij op 1 oktober 1585 predikant te Arnhem. Joos van Laren de Oude kreeg zeven zonen die allen predikant werden. In mijn bijdrage gaat het over de tweede zoon: Joos van Laren, bijgenaamd de Jonge. Hij studeerde aan de universiteit te Leiden. Ook in Franeker volgde hij colleges om daarna zijn studie af te ronden in Leiden. Op 22-jarige leeftijd werd hij predikant in de gemeente van Ellewoutsdijk-Oudelande (1608). In 1610 werd hij predikant te IJzendinge. In 1616 te Koudekerke en in Vlissingen werd hij predikant in 1619. Hij was betrokken bij het werk van de Statenvertaling: hij was revisor voor het Oude Testament. Ongeveer een jaar heeft hij de vergaderingen in Leiden bijgewoond om zijn bijdrage te leveren aan de afronding van de vertaling van het Oude Testament. Joos van Laren stierf in 1653. Na zijn dood zijn meerdere werken van hem uitgegeven door zijn jongste zoon die stadsdrukker en boekhandelaar te Vlissingen was. Uit deze korte levensschets van Joos van Laren blijkt dat we in Nederland veel te danken hebben aan de mensen die de Zuidelijke Nederlanden moesten verlaten. Men denkt dat er wel 150.000 mensen om der wille van hun overtuiging vanuit het zuiden naar het noorden zijn getrokken. Zij hebben een duidelijke en beslissende invloed uitgeoefend op het kerkelijke leven in de Noordelijke Nederlanden. Hierbij valt te denken aan mannen als Willem Baudartius, Herman Faulkelius, Franciscus Gomarus, Caspar Heydanus, Petrus Plancius, Antonius Walaeus en Petrus Dathenus.

Kerstpreek

We willen iets doorgeven uit een kerstpreek die Joos van Laren gehouden heeft in de Grote Kerk te Vlissingen op 23 dec. 1632. Die preek gaat over 1 Johannes 4: 9 "Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem." In die preek wordt benadrukt dat God liefde is. Dat blijkt niet alleen uit Zijn algemene goedheid jegens vijandige mensen, maar dat blijkt bijzonder uit de zending van Zijn eniggeboren Zoon naar deze aarde. We lezen in die preek: "De zending van de Zoon van God in het vlees is een duidelijk bewijs, dat God met een oneindige liefde bewogen is tot de arme gevallen mens. Wij zien het hier. En Paulus in Rom. 5:8 zegt: Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, toen wij nog zondaars waren." De zending van de Zoon bewijst Gods onbegrijpelijk grote liefde. Hoe sterk is een aardse vader al verbonden aan zijn zoon. Nog sterker is de band tussen God de Vader en God

Sprekend verleden

Onder de kop "sprekend verleden" wil ik proberen waardevolle gedachten uit het verleden aan u door te geven als daar plaats voor over is in ons blad. Ons blad is immers een uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen. Het is zeker de moeite waard kennis te nemen van datgene wat in het verleden geschreven is. Veel behartenswaardige zaken worden aangetroffen in de geschriften van onze vaders. Daarmee bedoel ik niet alleen wat binnen de kerken van de afscheiding is verschenen, maar ook datgene wat de Reformatie en de Nadere Reformatie ons heeft nagelaten. Daarop heeft trouwens de afscheiding voortgebouwd. Ook de afscheiding stond op de schouders van het voorgeslacht. Van harte hoop ik dat het doorgeven van waardevolle zaken uit de geschriften van het voorgeslacht mag brengen tot het lezen van hun boeken. In verband met de kerstdagen die net voorbij zijn had ik gedacht te beginnen met Joos van Laren.

Joos van Laren

Het geslacht Van Laren was afkomstig uit Vlaanderen. Al vroeg was de grootvader van Joos van Laren de leer van de Reformatie toegedaan. Hij woonde in Komen (Vlaanderen). Hij moest vluchten naar Ieperen 1 januari 1580. Joos van Laren de Oude was de tweede zoon

in het gezin. Hij werd te Ieperen februari 1584 als predikant bevestigd. In die tijd waren de Spanjaarden bezig met de herovering van de Zuidelijke Nederlanden. Daarom moest Joost van Laren 10 april 1584 de stad verlaten. De vijanden dwongen hem daartoe. Na ruim een jaar lang rondgetrokken te hebben

de Zoon. In de schepping gaf God alle schepselen aan de mens. In de verlossing geeft Hij aan de mens de Zoon, de Schepper Zelf. De grootte, de lengte, de diepte en de hoogte van deze liefde valt niet te peilen. God de Vader heeft Zijn eniggeboren Zoon overgegeven om al de zonden der Zijnen te dragen. Abraham was bereid Izak te offeren, God de Vader heeft Zijn Zoon daadwerkelijk geofferd. Het doel van de zending van de Zoon is dat de Kerk zou leven. Hier al in beginsel en eenmaal eeuwig en volkomen. In de toepassing waarschuwt Joos van Laren tegen afgunst op wereldse mensen. Hij schrijft er het volgende van: "Tot een waarschuwing dat wij geen werelds mens ooit enige voorspoed van rijkdom, of wereldse eer benijden. Wie zal een dode benijden, dat men hem de eer aandoet, dat men hem met kostelijke en welriekende specerijen balsemt, en in een fijn lijnwaad windt? Alle wereldse mensen zijn waarlijk dood. Ze zijn dan niet te benijden, maar hun staat is op het hoogst te bewenen." Daartegenover schrijft hij troostvolle zaken over hen die ware gemeenschap met Christus mogen hebben. Zij delen in het ware leven. Hen geldt Johannes 11:25 en 26 "Ik ben de Opstanding en het Leven; Die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven. Een een iegelijk die leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid." De vraag kan bij de hoorders opkomen of zij ware gemeenschap met Christus hebben. Daarom besluit Joos van Laren de preek met het noemen van enkele kenmerken die wij graag aan u doorgegeven ter toetsing:

1. Zo wij zeer bekommerd zijn om het geloof te bewaren, dat de enige hand is, om Christus te ontvangen en vast te houden; zo wij dagelijks de Heere bidden; Heere, vermeerder ons geloof, Luk. 17:5. En menigmaal zuchten tot de Zone Gods, dat Hij door Zijn voorbeding zou willen teweeg brengen, dat ons geloof niet ophield, dan hebben wij gewisselijk Christus, etc.
2. Zo wij een ongeveinsd voornemen en genegenheid des harten hebben om naar alle geboden Gods te gaan leven, zo wij lust hebben aan de wet Gods naar de inwendige mens, Rom. 7:22. Die in Mij blijft, die draagt veel vrucht, Joh. 15.
3. Zo wij ook zorgvuldig zijn om ons hart te zuiveren van alle onheilige en ijdele gedachten, en van alles wat de reine ogen van de Zone Gods mocht mishagen, etc.
4. Zo het ons zeer smart, wanneer het de Kerk van Christus kwalijk gaat, etc.
5. Zo wij uit menselijke zwakheid in enige zonde gevallen zijnde, al is die

geheel verborgen voor de ogen van alle mensen, nochtans zeer daarover bedroefd en vernederd zijn, etc.

6. Zo wij onze naasten, voornamelijk de ware gelovigen van harte liefhebben, 1 Joh. 3:14: Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit de dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben. Die zijn broeder niet liefheeft, blijft in de dood, etc. Amen."

A. Van Heteren.

Boekbespreking

Joos van Laren, De Liefde van God, 30 blz., € 1,80. Dit is een kerstpreek van Joos van Laren over 1 Joh. 4:9. Voor een bespreking hiervan verwijs ik naar het artikel elders in deze aflevering van Bewaar het Pand dat gaat over Joos van Laren en deze preek. Dhr. C.A. Blok uit Boskoop heeft deze preek opnieuw uitgegeven. Van harte aanbevolen.

Ds. P. van Ruitenburch, Wie God is, paperback, 205 blz., 14,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2087-9. De auteur heeft dit boek geschreven tegen de achtergrond van het afnemend godsbesef. Vooral in de westerse wereld is dat een aangrijpende werkelijkheid. De auteur gaat Bijbelse kernwoorden na om te zien hoe God zich heeft geopenbaard. Ondermeer wordt nagegaan wat heilig, barmhartig en goedertieren is. Uiteraard komt ook de verbondsnaam HEERE aan de orde. De Heere laat in Zijn namen iets van Zichzelf zien. Het boek is geen kleine dogmatiek, maar reikt slechts enkele bouwstenen aan voor de dogmatiek. Het boekje is een bundel overdenkingen, geen systematisch opgebouwd boek. Toch zit er wel een bepaalde orde in de groepering van sommige overdenkingen. Mooie dingen schrijft de auteur over de onveranderlijkheid van God. Wij mensen zijn veranderlijk. Maar God is niet aan verandering onderhevig. God is onveranderlijk in Zijn wezen. Hij is er altijd geweest en is een onsterfelijk, onverderfelijk God, van eeuwigheid en tot eeuwigheid Dezelde. Ook Gods *eigenschappen* zijn onveranderlijk. Zo veranderen Gods wijsheid, liefde en almacht niet. Hij wordt niet lankmoediger dan Hij was en is niet meer liefde dan vroeger. De Heere is immers volmaakt en kan onmogelijk beter of wijzer worden. Ook Gods wet verandert niet. Mensen zijn wel anders gaan denken over abortus, echtscheiding en ontrouw, maar Gods wet is nog hetzelfde. Gods *besluiten* veranderen niet. De Heere kan niet tot andere gedachten komen. Maar als de Heere onverander-

lijk is, hoe zit het dan met het *berouw* van God? We lezen daarover op blz. 108 en 109 van het boekje: 'Soms lijkt het alsof God van gedachten verandert. We lezen dat het God berouwde dat Hij de mens gemaakt had (Genesis 6:6, 7). In het boek Jona zien we dat God zag hoe de inwoners van Ninevé reageerden op de prediking van de profeet en dat het God berouwde om Ninevé te verwoesten (Jona 3:10). Zo zijn er nog een paar voorbeelden. Maar betekenen die verzen dat God niet voorzien had wat er zou gebeuren en dat hij van gedachten veranderde? Kwam de bekering van Ninevé voor God onverwacht? Nee, God had het allemaal voorzien en het lag vast. Maar het is waar dat het leek alsof God van gedachten veranderde. Het was ook Gods bedoeling het zo over te laten komen. Voor Ninevé kwam het onverwacht dat God berouw had over het kwaad. Niet voor God Zelf natuurlijk. God houdt Zich aan Zijn raadsplan. Het kan misschien wel eens lijken alsof God Zijn volk loslaat maar niets is minder waar. " Bij het lezen van deze woorden moest ik zelf denken aan het eenvoudige antwoord van Hellenbroek: "Dat berouw is in God maar een verandering in Zijn werk, niet in Zijn wil en wezen zelf." God is ook een *Verterend Vuur*. Hierover lezen we dat wie met God te doen krijgt met vuur te doen krijgt. Zo werden Sodom en Gomorra met vuur verbrand. De Heere Jezus noemt de hel het onuitblusselijke vuur. Nadab en Abihu werden getroffen door vuur van de hemel omdat ze vreemd vuur offerden. Er zit ook een andere zijde aan de benaming Verterend Vuur. De Heere kan met Zijn vuur de vijanden van Zijn Kerk verteren. Ook valt te denken aan Geestesvuur. Dat vuur reinigt en brandt de zonde weg. Dat vuur geeft een nieuw hart. Christus is getroffen door het vuur van Gods toorn opdat Zijn Kerk voor dat vuur gespaard zou blijven. Een enkele slotopmerking: De paginering klopt vanaf blz. 65 niet, wat slordig overkomt. Alles begint een bladzijde verderop.

HONDERD JAAR GEREFORMEERDE GEMEENTEN 1907-2007

Honderd jaar

In 1907 gingen twee verschillende kerkverbanden samen. Vertegenwoordigers van de Kruisgemeenten en de Ledeboeriaanse gemeenten reikten elkaar de broederhand. Ze gingen samen onder de naam Gereformeerde Gemeenten. Ds. G.H. Kersten en ds. N.H. Beversluis zijn hierin van grote betekenis geweest. Niet alle Ledeboerianen gingen mee met de vereniging. Ds. M. Golverdin-

gen beschrijft in zijn bijdrage "Bewaard en staande gehouden" de ontwikkeling van de Gereformeerde Gemeenten in het verleden. Hij stelt vragen bij de behandeling van de zaak van ds. R. Kok in 1950 en ook bij de zaak van dr. C. Steenblok in 1953. Eerlijk wordt gesteld dat er kerkrechtelijke fouten of onzorgvuldigheden zijn aan te wijzen. Maar het gaat ten diepste niet alleen om de procedures die gevolgd zijn, het gaat ook om de inhoud van de zaken. Zou het niet beter en wenselijk geweest zijn als daar ook nader op was ingegaan? Er leven vandaag aan de dag immers ook heel wat vragen aangaande de zaken die toen aan de orde waren.

Prediking

Met name ds. A. Moerkerken besteedt in zijn bijdrage "Bewaar het en bekeer u" veel aandacht aan de prediking. Het is goed dat dit in het herdenkingsboek aan de orde wordt gesteld. Ds. Moerkerken signaleert een verschuiving in de geloofsbeleving gedurende de laatste decennia. We geven een citaat: "Voorzichtig getypeerd zouden we dit andere geestelijke klimaat kunnen omschrijven als een duidelijk sterker accent op het geloof en minder nadruk op de noodzaak van de wedergeboorte. Meer aandacht is er voor de reactie die God van de mens vraagt op de prediking, minder aandacht voor het feit dat er een wonder van God in ons leven moet gebeuren. Meer vrees voor dode lijdelijkheid dan voor menselijk activisme. Meer verlangen om iets 'naar buiten uit te stralen' van het geloof dat men bezit of meent te bezitten, dan een behoefte om zich te toetsen aan de kenmerken van het nieuwe leven, zoals die door de Schrift worden genoemd. Men zal niet graag de term 'veronderstelde wedergeboorte' gebruiken vanwege de historisch besmette en Kuypriaanse lading, maar men hanteert in de praktijk wel degelijk een verondersteld geloof. Men acht de gangbare prediking op verschillende punten het product van 'gezelschapstheologie', wat daaronder dan ook te verstaan is. Deze manier van geloofsbeleving, dit andere geestelijke klimaat uit zich op verschillende manieren: in meditatie in de kerkelijke pers, in publicaties binnen de eigen kring, in gesprekken tijdens het huisbezoek."

Kritischer

Ds. J.J. van Ekeveld schrijft in zijn bijdrage "Hier klopt het hart van de kerk" ook over de prediking. Hij signaleert een tendens die niet alleen binnen de Gereformeerde Gemeenten wordt aangetroffen, maar die we ook vinden binnen andere kerkverbanden. De kritiek op de prediking, op predikanten en ambtsdragers is toegenomen. Enerzijds wordt te

recht gesteld dat er vragen gesteld mogen worden. De prediking dient immers getoetst te worden aan het Woord van God en aan het belijden van de Kerk. Predikers hebben zich af te vragen of in hun prediking wel werkelijk het Woord van God door klinkt. Niet elke vraag is direct vijandschap tegen de Waarheid. Ook kerkgangers dienen te bedenken dat zij de prediking niet hebben te toetsen aan eigen gevoelens en opvattingen, maar aan Gods Woord en het belijden der Kerk. We lezen op blz. 64: "Nu is er van nature niemand die zich laat gezeggen door het Woord Gods. Het maakt echter wel verschil uit hoe we onze plaats in de kerkbank innemen. Is er een luisterhouding of zetten we ons kritisch onder de prediking. Dat maakt nogal verschil uit. De geest van deze tijd werkt er aan mee dat mensen kritischer worden. In de begintijd van de Gereformeerde Gemeenten was er meer eerbied voor de ambten. De predikant was een door God geroepen dienstknecht. Er was achtting omdat hij de woorden Gods tot de gemeente sprak. Gelukkig komt dat vandaag ook voor. Maar in onze tijd gaan we anders om met gezagsverhoudingen. Dat is in de samenleving zo, je merkt het op de scholen en het gaat ook de kerk niet voorbij. Daarom is het belangrijk dat ouders hun kinderen voorgaan in de bijbelse opdracht tot luisteren naar het Woord. Het valt te betreuren als de predikant minder wordt geacht vanwege het ambt dat hij bekleedt, maar dat hij alleen waardering krijgt als hij zichzelf waarmaakt. In onze postmoderne tijd is het gevaar niet denkbeeldig dat we ons laten leiden door 'wat we er mee kunnen' en 'wat ons gevoel aangeeft'. De norm wordt dan dat ik het liefst naar die prediking luister, waar ik 'een goed gevoel' bij heb. Wat zijn we dan ver verwijderd van de bijbelse gedachte, dat God Zelf ons aanspreekt door de prediking, ongeacht de vraag hoe ons gevoel onder die prediking is of we de predikant al of niet sympathiek vinden. In de prediking en het pastoraat zal dan ook meer dan ooit gewezen moeten worden op het Goddelijk gezag van de prediking. Vermaning vanuit het Woord is nodig als blijkt dat de kritiek op de prediking het gevolg is van het moderne denken. Belangrijk is ook dat ambtsdragers in gesprek blijven met jongeren en ouderen in de gemeente. We leven nu eenmaal in een tijd van toenemende mondigheid. Het is raadzaam om naar elkaar te luisteren."

Prof. G. Wisse

De onder ons bekende prof. G. Wisse wordt ook genoemd in het herdenkingsboek. Als het gaat over de Christusprediking wordt verwezen naar zijn boek "De ambtelijke bediening van den Christus in

de gelovigen." Later uitgegeven onder de titel: "De ambten van Christus." Prof. Wisse heeft in dit boek doorgegeven dat in de prediking moet doorklinken hoe Christus 'functioneert' in de harten van Zijn kinderen. Daarin moet verkondigd worden wat Zijn profetische, priesterlijke en koninklijke bediening betekent in de harten van de Zijnen. Christus is naar Zijn drievoudig ambt werkzaam in de drie stukken ellende, verlossing en dankbaarheid. Ook de geloofsoefeningen komen hier aan de orde. Terecht wordt gesteld dat de prediking van de 'functionering' van de Christus in het hart van de Zijnen ten volle Christusprediking is en tegelijk een door en door bevindelijke zaak is. Het doet ons goed dat kennisneming van dit boek wordt aanbevolen aan alle predikanten van de Gereformeerde Gemeenten. Ook dient in de prediking het onderscheid door te klinken van hen die in Christus zijn en hen die nog buiten Christus zijn. Maar ook het onderscheid dat er is tussen Gods kinderen. Er is immers opwas in de genade. We lezen op blz. 74 "Niet al Gods kinderen zijn even ver geleid. Sommigen staan van verre, anderen zijn dichterbij gebracht. Sommigen zagen de mogelijkheid van zalig worden buiten zichzelf in het Evangelie, anderen kwamen tot de kennis van Christus, weer anderen mogen met Paulus zeggen: 'Ik weet en ben verzekerd.' In de prediking dient te worden benadrukt dat al Gods kinderen hierin overeenkomen, dat ze buiten Christus niet rusten kunnen en dat Hij hen boven alles dierbaar wordt (1 Petr. 2:7a)." Wie genoemde prediking een 'christenprediking' noemt of een voorwaardelijke prediking begrijpt ten diepste niet wat Christusprediking is. Om dit te onderstrepen wordt ook nog een citaat van Calvijn gegeven op blz. 74 uit een preek over Genesis 15:6 waar Calvijn met nadruk stelt dat de Heere ons Zijn Wet voorhoudt opdat 'iedereen zijn ongelijk erkent met eigen instemming, en dat men zich geheel veroordeeld acht, en belijdt dat het vonnis dat Hij heeft uitgesproken rechtvaardig en billijk is. Ziedaar dan hoe de Wet ons doet inkomen in het onderzoek van geheel ons leven, dat wij anders niet hebben dan wanhoop in onszelf, en dat wij door dit middel opgewekt worden om onze Heere Jezus Christus te zoeken' (Stemmen uit Geneve, deel I, Meeuwen 1967, blz. 35). Zo heeft Calvijn geprekt om zondaren tot Christus te leiden. Niemand zal daarbij toch durven beweren dat Calvijn geen Christusprediker was."

Lezenswaardig

We zouden nog veel meer uit dit boek naar voren kunnen brengen. Maar we moeten ons beperken. Ds. P. Mulder

Cursus "Orgelmeesters"

In Elburg gaat D.V. zaterdag 9 februari 2008 de cursus 'Orgelmeesters' van start. In deze zevendelige cursus zullen componisten als Jan Pieterszn. Sweelinck, de Noord-Duitse componisten als George Böhm, Sam. Scheidt e.a. maar ook de oude Franse componisten Couperin, Daquin en de componisten César Franck, Max Reger en Hugo Distler uitvoerig behandeld worden. Aan deze cursus voor orgelliefhebbers, een novum in Orgel-Nederland, zullen de volgende docenten meewerken: Ton van Eck, Peter van Dijk, Sietze de Vries, Toon Hagen, Bas de Vroome, Piet v.d. Steen en de cursusleider: Maarten Sijbel. Een informatiefolder kan aangevraagd worden bij de cursusleider tel. 0525- 681486.

Dankbetuiging

Bij dezen betuigen we onze hartelijke dank voor alle blijken van meeleven (in welke vorm dan ook) ter gelegenheid van onze jubilea. Het was overweldigend! En dan te bedenken dat jubileren enkele gunst van de Heere is en dus onverdiend! Graag maken we ook van deze gelegenheid gebruik om u allen een gezegend 2008 toe te wensen.

Ds. en mevr. Vlietstra,
Zeist.

schrijft nog over het kerkverband, ds. W. Silfhout over het kerk – zijn in een seculariseerde samenleving, ds. W. Harinck over het zendingswerk en dhr. J.H. Mauritz en ds. W. Visscher schrijven een bijdrage onder de titel "De kerk waarin jij jong bent." Het boek besluit met een preek over Habakuk 3:2 door ds. J.J. van Ekeveld gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente van Ridderkerk op 11 september 2007 ter herdenking van het honderdjarig bestaan van de Gereformeerde Gemeenten die we met instemming hebben gelezen. In die preek klinkt geen zelfverheffing door, maar veroetmoediging. Kortom, in dit mooi uitgevoerde boek met veel illustraties en een fleurige omslag valt veel te lezen waar ook wij onze winst mee kunnen doen.

N.a.v. Herdenk de trouw, honderd jaar Gereformeerde Gemeenten, 1907-2007, Redactie: J.H. Mauritz, S.D. Post, Ds. W. Visscher, gebonden, 191 blz., € 29,50, Uitgave Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-337-2067-1.

Ds. J. van Amstel, Hoe word je christen?, gebonden, 71 blz., € 8,90, Uitgave De Banier, Utrecht, ISBN 978-90-336-0729-5. Behartenswaardige dingen komen in dit boekje naar voren. De auteur schrijft niet alleen over het christen worden, wat een

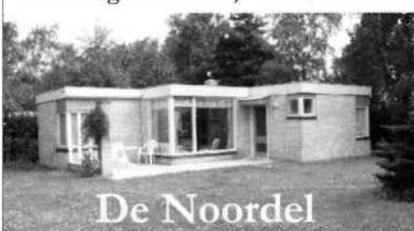
wonder van vrije genade is, maar ook over het christen zijn. Daar is strijd aan verbonden. Die strijd wordt getekend op blz. 55 De duivel heeft er een hels plezier in mensen, in het bijzonder Gods kinderen, aan te vallen, uit te schakelen en te vermoorden. Hij wordt daarom de mensenmoordenaar van den beginne genoemd. Soms gebruikt de duivel woorden uit de Bijbel om mensen te verleiden. Dit gebeurde ook bij de verzoeking van Jezus in de woestijn. Hij verschijnt graag als een engel van het licht en juist dan is hij heel erg gevaarlijk. Hij heeft eeuwenlange ervaring en kent alle tactieken om het christenen moeilijk te maken. Jezus onderkent zijn bedoelingen en heeft Zijn volgelingen daarom geleerd om dagelijks te bidden: Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze. Een klein foutje troffen we aan op blz. 57. Alleen de drie vrienden van Daniël weigerden te buigen voor het gouden beeld, daar was Daniël niet bij. Op blz. 58 wordt geschreven over de zonde in Gods kinderen: De grootste vijand is echter niet buiten ons, maar zit in ons. Als je christen geworden bent, ben je wel een ander, een nieuw mens geworden. Maar daarmee is de zonde in je leven nog niet voorbij. Je kunt er juist behoorlijk last van hebben. Vandaar dat je in jezelf een geweldige tweestrijd ontdekt. Je wilt bepaalde dingen niet meer doen, omdat je er de Heere verdriet mee doet en ook jezelf van de vrede met God berooft. Toch is het kwaad er telkens weer. Paulus, die al jaar en dag christen is, klaagt hier ook over: Het goede dat ik wil, doe ik niet; het kwade dat ik niet wil, doe ik toch. Wat ben ik een ellendig mens. Net als Paulus heb je verdriet over de zonde, die nog in je woont. Je staat s morgens op met de beste bedoelingen, je bidt om in de wegen van God te gaan, om Hem te verheerlijken en goed te zijn voor je naaste. Nauwelijks ben je de deur uit of het is al weer mis. Je krijgt een hekel aan jezelf vanwege deze zondige geaardheid, waar je je leven lang mee te strijden hebt. Deze strijd is zwaar en moeilijker dan je denkt. Simson kon iedereen aan, maar zijn eigen verlangen kon hij niet beheersen. Een christen moet dan ook dagelijks zijn zonden voor God belijden." Zo heeft de christen een geestelijke strijd te voeren, maar zal eenmaal meer dan overwinnaar zijn in Jezus Christus.

Vakantie op Texel



De Verrassing.nl

Veertien accommodaties, waaronder acht bungalows en vijf nieuwe chalets.



De Noordel

Park achter De Verrassing. Vijf luxe bungalows met veel privacy.

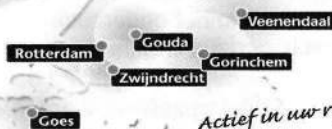


De Noorderhoeve.nl

Twee vakantiehuizen voor zorgvakanties. Ook uitermate geschikt voor minder validen.

Boeken? Bel 0222 31 89 06

Zorg dichtbij



Actief in uw regio!

- Waar u ook woont, Agathos brengt zorg dichtbij:
- Huishoudelijke verzorging
 - Persoonlijke verzorging
 - Verpleging
 - Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur